

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DBF-WFSN.055.2.2025.IS
Warszawa, 14 marca 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 8235

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posła na Sejm RP Pana Marka Matuszewskiego w sprawie *narastających trudności związanych z finansowaniem działalności uczelni wyższych*.

Szanowny Panie Pośle,

udzielając odpowiedzi na pytanie w sprawie finansowania uczelni chciałbym przede wszystkim zwrócić uwagę, że zgodnie z *ustawą budżetową na rok 2025 z dnia 9 stycznia 2025 r.* (Dz. U. poz. 63) łączne nakłady na naukę i szkolnictwo wyższe, tj. środki ujęte w budżecie części 28 oraz w budżetach innych ministrów, w tym także środki przeznaczone na działalność badawczo-rozwojową (z uwzględnieniem budżetu środków europejskich) wynoszą 42 mld 793 mln zł. W porównaniu z 2024 rokiem (41 mld 062 mln zł) nakłady te wzrosły o 1 mld 731 mln zł.

W samej części budżetowej 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka, znajdującej się w dyspozycji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w 2025 roku zaplanowano wydatki w wysokości 34 mld 047 mln zł. Znacząca część ww. środków przeznaczona jest na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz badawczego podmiotów nadzorowanych przez ministra w formie subwencji. Podział ww. środków odbywa się na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.) zwanej dalej: „ustawą PSWN” oraz przepisów wykonawczych rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2019 r. w sprawie *sposobu podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz na zadania związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych* (Dz. U. z 2022 r. poz. 305, z późn. zm.). Ustalenie subwencji dla publicznych uczelni następuje na podstawie formuły algorytmicznej określonej w załączniku nr 1 i 2 do przywołanego rozporządzenia. Należy podkreślić, że stosowany mechanizm zobiektywizowanego podziału środków na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego, o których mowa w art. 365 pkt 1 lit. a–c oraz pkt 2 lit. a–d i g ustawy PSWN, wyklucza indywidualne podejście do podmiotów (czy grupy

podmiotów) nadzorowanych przez ministra, zabezpieczając przed ryzykiem nierównego traktowania czy faworyzowania podmiotów.

Obowiązujący mechanizm algorytmicznego podziału środków subwencji zorientowany jest przede wszystkim na ocenę jakości działalności uczelni, pobudza do doskonalenia i podwyższenia jakości kształcenia oraz działalności naukowej. Mechanizm ten jest jednolity i obowiązuje wszystkie podmioty szkolnictwa wyższego i nauki (z podziałem na grupy). Jednocześnie ustawodawca przewidział szczególny, nadzwyczajny tryb indywidualnego lub grupowego wsparcia podmiotów nadzorowanych przez ministra z uwzględnieniem szczególnych potrzeb związanych z kształceniem lub działalnością naukową podmiotu (art. 368 ust. 8 ustawy PSWN) oraz jakości realizowanej działalności (art. 368 ust. 9 ustawy PSWN). Przyznanie środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz badawczego w sytuacjach określonych w powołanych przepisach następuje z uwzględnieniem ustawowych przesłanek.

Odnosząc się do kwestii finansowania uczelni publicznych w województwie łódzkim należy wskazać, że tylko cztery z ośmiu uczelni mających siedzibę w województwie są nadzorowane przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki: Uniwersytet Łódzki, Politechnika Łódzka, Akademia Piotrkowska i Akademia Nauk Stosowanych Stefana Batorego w Skierniewicach. Właściwym w sprawie przyznania środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego w formie subwencji (art. 365 pkt 1 lit. a-c, pkt 2 lit. a-d ustawy PSWN), środków na inwestycje związane z kształceniem w formie dotacji celowej (art. 365 pkt 4 lit. a ustawy PSWN) oraz środków w formie dotacji podmiotowej na świadczenia dla studentów (art. 365 pkt 3 ustawy PSWN) oraz na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej (art. 365 pkt 6 ustawy PSWN) dla Uniwersytetu Medycznego w Łodzi jest minister właściwy do spraw zdrowia (art. 460 ust. 5 pkt 1 ustawy PSWN). W przypadku uczelni artystycznych, tj. Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi, Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuty Bacewiczów w Łodzi środki na wyżej wymienione cele przyznaje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Analiza porównawcza skali finansowania oraz wyników finansowych wybranych łódzkich uczelni publicznych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki na tle innych podmiotów z grupy nie wykazała niepokojących zjawisk czy niedofinansowania ww. podmiotów. Wręcz przeciwnie wskazuje na wysoką pozycję łódzkich uczelni w grupie podmiotów porównywalnych oraz pozytywny bilans finansowy osiągnięty przez uczelnie. Na przykład Politechnika Łódzka pod względem wysokości subwencji bazowej znajduje się na 5. miejscu z 15 politechnik. W wyniku algorytmicznego podziału środków subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego w 2024 roku Politechnika Łódzka uzyskała środki w wysokości 374 107 300 zł; łączna kwota subwencji uwzględniająca zwiększenia wysokości subwencji przyznane na podstawie art. 368 ust. 8 i 9 ustawy PSWN wyniosła 487 909 000 zł, w tym 81 703 300 zł przeznaczone na podwyższenie wynagrodzeń brutto pracowników uczelni (komunikat Ministra Nauki z dnia 23 lutego 2024 r.) oraz 10 000 000 zł na dokończenie inwestycji pn. „Alchemium – magia chemii jutra. Budowa nowoczesnego gmachu konferencyjno-dydaktyczno-laboratoryjnego dla Wydziału Chemicznego Politechniki Łódzkiej” (decyzja Ministra Nauki nr 63/WFSN/2024 z dnia 20 grudnia 2024 r.); na wsparcie osób z niepełnosprawnościami minister przyznał dotację podmiotową w wysokości 676 500 zł oraz dodatkowe finansowanie w wysokości 2 587 300 zł w formie zwiększenia wysokości subwencji (komunikat Ministra Nauki z dnia 27 grudnia 2024 r.); na wsparcie uczelni w zakresie potrzeb socjalno-bytowych studentów przeznaczono kolejną pulę

środków w wysokości 8 434 400 zł (komunikaty Ministra Nauki z 11 października i 27 grudnia 2024 r.). Ponadto na podstawie art. 390 ustawy PSWN Politechnika Łódzka w latach 2020-2025 ma zapewnione dodatkowe finansowanie w formie zwiększenia subwencji w wysokości 5 781 600 zł (rok rocznie) z tytułu udziału w konkursie „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”.

Z kolei Uniwersytet Łódzki w 2024 roku otrzymał w wyniku algorytmicznego podziału środków subwencji kwotę 493 744 100 zł, co umiejscowiło ww. uczelnię na 6. miejscu wśród 34 publicznych uczelni akademickich o statusie uniwersytetu, nadzorowanych przez ministra. Łączna kwota subwencji przyznanej Uniwersytetowi Łódzkiemu w 2024 r. wyniosła 634 443 100 zł, w tym 112 249 400 zł przeznaczone na podwyższenie wynagrodzeń brutto pracowników uczelni (komunikat Ministra Nauki z dnia 23 lutego 2024 r.) oraz 6 909 200 zł zwiększenia wysokości subwencji z tytułu udziału w konkursie „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” (rocznie przyznawane środki w okresie od 2020 do 2025 roku); na wsparcie dostępności uczelni minister przeznaczył 1 488 300 zł dotacji podmiotowej oraz 5 691 800 zł w formie zwiększenia wysokości subwencji (komunikat Ministra Nauki z dnia 27 grudnia 2024 r.); na poprawę warunków socjalno-bytowych studentów – 8 500 000 zł (komunikaty Ministra Nauki z 11 października i 27 grudnia 2024 r.).

Odnosząc się do kwestii dostępu łódzkich uczelni do funduszy należy wskazać, że skalę i dostępność finansowania ze środków unijnych w województwie łódzkim odzwierciedla program „Fundusze Europejskie dla łódzkiego 2021-2027” – narzędzie zarządzania funduszami w latach 2021-2027. Warto jednak podkreślić, że województwo łódzkie jest jednym z czterech województw w Polsce wskazanych w Terytorialnym Planie Sprawiedliwej Transformacji jako beneficjent Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, który jest jednym z kluczowych narzędzi Unii Europejskiej służącym wspieraniu regionów w procesie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej do 2050 r. Podejmowane w ramach Programu działania są komplementarne z działaniami Programu Horyzont Europa oraz Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) w zakresie wsparcia prac B+R, Funduszem Innowacji w ramach Europejskiego Systemu Handlu Emisjami (EU ETS), programem Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) oraz LIFE (program działań na rzecz środowiska i klimatu) w zakresie niwelowania negatywnych skutków działalności przemysłowej na środowisko i powietrza oraz mobilności o charakterze lokalnym. W ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), wspierane są przedsięwzięcia komplementarne z działaniami w zakresie edukacji, w tym podnoszenia kompetencji i kwalifikacji, aktywizacji zawodowej, usług społecznych oraz działań na rzecz poprawy jakości życia w regionie. Procesy sprawiedliwej transformacji wspiera również Program InvestEU wraz z mechanizmem dodatkowych preferencji.

Warto dodać, że w ramach własnych programów i przedsięwzięć minister udziela nadzorowanym podmiotom wsparcia skierowanego na różne cele, m.in. w zakresie zwiększenia efektywności ubiegania się o granty finansowane ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w ramach programów badawczych Unii Europejskiej (program „Granty na granty – promocja jakości V”) czy też w zakresie uczestnictwa w projektach międzynarodowych obejmujących budowę, modernizację i użytkowanie międzynarodowych infrastruktur badawczych o unikatowych właściwościach i zastosowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem projektów międzynarodowych uznanych za kluczowe z punktu widzenia rozwoju i konsolidacji Europejskiej Przestrzeni Badawczej przez Europejskie Forum Strategii do spraw Infrastruktur Badawczych (European Strategy Forum on Research Infrastructures – ESFRI) oraz wpisanych na Polską Mapę Infrastruktury Badawczej (program „Wsparcie udziału polskich zespołów naukowych w międzynarodowych projektach infrastruktury badawczej”).

Podsumowując, wysokość środków finansowych przekazywanych publicznym uczelniom na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz badawczego zależy od wysokości środków przeznaczonych na finansowanie szkolnictwa wyższego w ustawie budżetowej oraz osiągniętych przez uczelnie ilościowo-jakościowych parametrów działalności. Łódzkie uczelnie publiczne nadzorowane przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki znajdują się w czołówce polskich uczelni pod względem wysokości przyznawanych środków subwencji oraz wsparcia w realizacji ich ustawowych zadań. Jednocześnie należy podkreślić, że Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dokłada wszelkich starań w kierunku zwiększenia nakładów na system szkolnictwa wyższego i naukę, od których wysokości zależy dynamiczny rozwój edukacji i nauki, potencjał rozwoju kraju oraz poszczególnych regionów.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Marek Gzik
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.